

จูรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์

รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

2021 ไทยเผชิญ 3 ปัญหา โควิด-ศก.-การเมือง ป่วนได้อีก!!

ชมคลิปวิดีโอ

●ปี 2564 ไทยต้องเผชิญ3ปัญหาผันผวน

ประเทศไทยในปี 2564 ไม่อาจหลีกเลี่ยง และ ยังต้องเผชิญกับ 3 ปัญหาหลัก คือ ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโควิด-19 ปัญหาเศรษฐกิจ และปัญหาการเมือง ซึ่งทั้ง 3 ปัญหาก็ยังดำรงอยู่ เพียงแต่ระดับความรุนแรงของปัญหา อาจมีรายละเอียดและระดับที่แตกต่างกันไปจากปีที่ผ่านมา เช่นเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก อย่างน้อยทุก

ประเทศในโลก ก็ยังต้องเจอ 2 ปัญหาหลักเหมือนกัน นั่นคือ ปัญหาผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด และปัญหาเศรษฐกิจที่ตามมา ส่วนปัญหาการเมืองอาจมีในบางประเทศเท่านั้น ประเทศไทยก็เป็นอย่างนั้น เราต้องยอมรับว่ายังเป็นที่รอแก้ไขอยู่

ในเรื่องการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในปีก่อนนั้น ประเทศไทยได้รับการยอมรับว่าเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ในการแก้

ปัญหาจนเป็นที่ยอมรับในระดับโลก ว่าประเทศอยู่ในระดับต้นๆ ของโลก ที่ประสบความสำเร็จเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดไวรัสโควิด-19 ไม่มีคนไทยติดเชื้อมีอัตราที่ต่ำสุด จนถึงขั้นมีใบใหม่ การแพร่ระบาดก็ย้อนกลับบางส่วน แต่ก็ไม่ถึงกับลุกลามไปทั่วประเทศ จนคุมไม่อยู่ รัฐบาลพยายามแก้ปัญหาอย่างดี อาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย รวมถึงประชาชนด้วย เช่นเดียวกัน เมื่อมีความร่วมมือ การแก้ปัญหาจะประสบความสำเร็จ และผ่านไปด้วยดี จนไม่ลุกลามกลายเป็นปัญหาระดับประเทศจนต้องปิดประเทศ เหมือนกับหลายๆ ประเทศ แม้เราคุมได้แต่หลายประเทศระบาด ย่อมเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางระหว่างประเทศ และกระทบถึงเศรษฐกิจด้วย

●โควิดชี้ชะตาอัตราเติบโตศก.

ด้านเศรษฐกิจปี 2564 ทุกสำนักวิจัยด้านเศรษฐกิจ ต่างมีมุมมองที่ดีกว่าปีที่ผ่านมา อย่าง กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ประเมินเศรษฐกิจโลกขยายตัวเกิน 5% รวมถึงมองเศรษฐกิจที่เป็นบวก (4-5%) หรืออย่าง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ ประเมินเศรษฐกิจไทยเป็นบวก (3.5-4.5%) ตามแรงกระตุ้นของภาครัฐ ผ่านการใช้งบประมาณ มาตรการกระตุ้นการบริโภค เช่น ผลที่ทำมาก่อนหน้านี้ อาทิ โครงการคนละครึ่ง โครงการเราเที่ยวด้วยกัน กระทรวงพาณิชย์ร่วมกับภาคเอกชนจัดสินค้าลีนค้าซึ่งต่อเนื่องมาแล้ว 8 ล็อตสามารถลดภาระใช้จ่ายประชาชนหลายพันล้าน ในปีก่อน ยังมีเรื่องประกันรายได้ซึ่งเป็นการเติมเงินให้แก่เกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก เมื่อรายได้เกษตรกรดีขึ้นก็นำเงินมาใช้จ่ายหมุนเวียน

อาจยกเว้นภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นหนึ่งกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และทำรายได้เข้าประเทศ ก็ต้องขึ้นกับการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ซึ่งในภาคการท่องเที่ยวนั้น แยกเป็น 2 ขา คือ รายได้ที่เกิดจากการพึ่งพาจำนวนและรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ กับ รายได้จากนักท่องเที่ยวคนไทย ส่วนแรกนั้น นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เมื่อหลายประเทศยังติดขัดกับผลกระทบโควิด-19 และเชื่อว่ายังไม่เดินทางกันอีกระยะหนึ่ง หรือยังไม่พร้อมเดินทางระหว่างประเทศ รายได้ส่วนนี้ก็จะหายไป ยิ่งปี 2564 ยังวิตกเรื่องสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ยังมีอยู่ ก็ต้องพึ่งพาการท่องเที่ยวของคนไทยต่อไป

โควิด-19 จึงยังปัญหาสำคัญที่จะชี้ชะตาว่าเศรษฐกิจไทยปี 64 เป็นบวกได้แค่ไหน แต่ก็เชื่อว่ายังเป็นบวก เพราะฐานปัจจัยต่อเศรษฐกิจในปี 2563 ท่าปีนี้ตัวเลขโอกาสเป็นบวกจึงสูง แต่อย่างไรก็ต้องดูสถานการณ์ประกอบ โดยเฉพาะวัคซีนต้านไวรัส สามารถออกมาและมีประสิทธิภาพอย่างที่ได้คาดหวัง ได้มากหรือน้อยแค่ไหน ขาดเป็นปัจจัยสำคัญมากสุดในตอนนี้

ส่วนปัญหาการเมือง ผมคิดว่า ถ้าไม่มีใคร หรือ ไม่มีเงื่อนไขเพิ่มเติมไปมากกว่าปีที่เกิดขึ้นในปี 2563 สถานการณ์การเมืองปีนี้จะเบาบางลงได้ ยกเว้นมีใครสร้างเงื่อนไขเพิ่มเติม ไปจากที่เป็นอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

เรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ทุกอย่างเดินทางไปได้ ตามที่ได้มีการดำเนินการขณะนี้ โดยไม่มีปัญหาไม่มีสะดุด ผมคิดว่าเป็นเงื่อนไขใหญ่ จะช่วยลดความรุนแรงทางการเมืองไม่ช้ารอก่อนหน้านี้

นิยามปี 2564 ค่อนข้างยาก ซึ่งผมคิดว่าเหมือนกันทุกประเทศ

ทั่วโลก ที่ต้องเผชิญปัญหาเดียวกัน คล้ายกัน เพียงแต่ละประเทศมีรายละเอียดเชิงลึกแตกต่างกันไป

●ใช้จ่ายภาครัฐแม่เหล็กพุงจีดีพี

มักจะเกิดคำถามว่า ปี 2564 มีอะไรที่จะเป็นขับเคลื่อนให้ประเทศไทยไปต่อ สำหรับประเทศไทย อันดับแรก คือ แรงขับเคลื่อนจากภาครัฐ ดังนั้น ภาครัฐก็ต้องเร่งรัดงบประมาณผ่านโครงการและมาตรการต่างๆ ให้ได้ตามแผนงาน ยิ่งเม็ดเงินเข้าระบบเศรษฐกิจได้แล้ว การใช้จ่ายภาคเอกชนและภาคประชาชนก็จะคล่องในระบบเศรษฐกิจ ขณะเดียวกันต้องเร่งรัดนำรายได้เข้าประเทศ ทั้งภาคส่งออก และภาคท่องเที่ยว รวมถึงภาคลงทุน แต่ในช่วงต้นๆ ของปีนี้ เราจะต้องพึ่งพาแรงขับเคลื่อนจากภาครัฐบาล เป็นกลไกสำคัญ รัฐบาลเองก็ให้ความสำคัญ ทุกกระทรวงก็เตรียมมาตรการกระตุ้นต่อเนื่อง

เมื่อทิศทางว่าประเทศไทยจะเดินหน้าด้วยการพึ่งพาเศรษฐกิจในประเทศ ภารกิจหนึ่งของกระทรวงพาณิชย์ คือ เดินหน้าลดค่าครองชีพ และลดภาระประชาชน และธุรกิจ ยอมรับว่าผลกระทบจากโควิด-19 จากปีก่อนยาวมาถึงปีนี้ ส่งผลต่อรายได้ประชาชนติดขัด ช่วงโควิดระบาดกระทบแรงงานตกงาน คนว่างงานตัวเลขยังสูง เป็นประเด็นน่าห่วง ไม่แค่ไทยทั่วโลกก็เหมือนกัน ดังนั้น เราจะต้องเดินหน้าออกมาตรการลดค่าครองชีพ โครงการพาณิชย์ลดราคาช่วยประชาชน ที่ทำมาแล้ว 8 ล็อตก็จะเดินหน้าต่อทั้งปี หรือจนกว่าสถานการณ์เศรษฐกิจขบเขาะจะหมดลง ภาคเอกชนทั้งผู้ผลิตและจำหน่ายให้ความร่วมมือดีมาก ลดราคากันถึง 80-90% นั่นคือ เรายังเงิน 10 บาท ก็เหมือนได้สินค้า 90 บาท หรือมีเงิน 20 บาทก็ซื้อสินค้าราคา 100 ได้

โครงการประกันรายได้ช่วยเหลือเกษตรกร เพิ่มเม็ดเงินในกระเปาะเกษตรกร ถ้าราคาพืชผลทางการเกษตรตกกว่าเกณฑ์ ขณะเดียวกันจะเดินหน้าเข้มขันภายใต้แนวคิดเกษตรผลิตพาณิชย์ตลาด เป็นยุทธศาสตร์การตลาดนำการผลิต ที่ร่วมกันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กับกระทรวงพาณิชย์ ถือว่า ประสบความสำเร็จตามสมควรในปี 2563 ดูจากภาพรวมราคาพืชเกษตร ปีก่อน พบว่า อยู่ในเกณฑ์ดีเกือบทั้งหมด ราคาผลไม้ พืชเกษตรหลายตัว ราคากระเทียม เช่น ยางพารา ทะลุดพาดันประกันรายได้กำหนดที่ 60 บาท/กิโลกรัม น้ำยาง 55-56 บาท/กิโลกรัม ไก่สดพาดันราคาประกันรายได้ที่ 57 บาท ยางถ้วย 21-23 บาทเท่าราคาประกันรายได้ ส่วนราคาปาล์มน้ำมันก๊าดพาดันแล้วถึง 7 บาท อาจมีราคาข้าวเปลือกและหมันบาทต่อตันในรอบ 10 ปี ปีนี้ราคาอาจอ่อนตัวลงบ้าง แต่รัฐก็มีการเติมเงินผ่านประกันรายได้ ผลไม้เราก็ได้ทำแผนล่วงหน้าไว้สำหรับหน้าร้อนนี้ ซึ่งในภาวะอย่างนี้เราทำงานเชิงรุกมากขึ้น

(อ่านต่อหน้าพิเศษ 4)

(ต่อจากหน้าพิเศษ 3)

ปี 2564 ประกันรายได้เกษตรกร ใน 5 พืชเศรษฐกิจ คือ ข้าว ยาง มัน ปาล์ม อ้อย และ ข้าวโพด ปีที่ 2 ปีการผลิต 2563/64 ครอบคลุมจำนวนเกษตรกร 7.67 ล้านครัวเรือน วงเงินรวม 75,017.66 ล้านบาท ได้แก่ ข้าว

23,495 ล้านบาท 4.5 ล้าน ครั้วเรือน โดยราคาประกัน ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคา 15,000 บาท/ตัน ครั้วเรือนจะไม่เกิน 14 ตัน ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ราคา 14,000 บาท/ตัน ครั้วเรือนจะไม่เกิน 16 ตัน ข้าวเปลือกเจ้า ราคา 10,000 บาท/ตัน ครั้วเรือนจะไม่เกิน 30 ตัน ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี ราคา 11,000 บาท/ตัน ครั้วเรือนจะไม่เกิน 25 ตัน ข้าวเปลือกเหนียว ราคา 12,000 บาท/ตัน ครั้วเรือนจะไม่เกิน 16 ตัน

ปาล์มน้ำมัน วงเงิน 8,807.54 ล้านบาท 3.7 แสนครัวเรือน ผลปาล์มทะเลสาบ (18%) กก.ละ 4 บาท ครั้วเรือนจะไม่เกิน 25 ไร่

มันสำปะหลัง วงเงิน 9.8 พันล้านบาท 5.2 แสนครัวเรือนหัวมันสดเชื้อแป้ง 25% กก.ละ 2.50 บาท ไม่เกินครัวเรือนละ 100 ตัน ยาง วงเงิน 31,013.27 ล้านบาท 1.83 ล้านครัวเรือน ราคาประกัน ยางแผ่นดิบคุณภาพดี กก.ละ 60 บาท น้ำยางสด DRC 100% กก.ละ 57 บาท ยางก้อนถ้วย DRC 50% กก.ละ 23 บาท ครั้วเรือนจะไม่เกิน 25 ไร่ เป็นสวนยางอายุ 7 ปี ขึ้นไป และเปิดกรีดแล้ว โดยเจ้าของสวนได้ 60% คนกรีดได้ 40% ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ วงเงิน 1.9 พันล้านบาท 4.5 แสนครัวเรือน กก.ละ 8.50 บาท ณ ความชื้น 14.5% ครั้วเรือนจะไม่เกิน 30 ไร่

ปี 2564 นโยบายเกษตรผลิต พาณิชย์ตลาด ด้วยยุทธศาสตร์ “ตลาดนำการผลิต” มีเป้าหมาย 1 สร้าง 3 เพิ่ม ที่เริ่มต้นทำแล้วในปีก่อน ที่ดำเนินการตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตลาดนำการผลิตขึ้นมาแล้ว เพื่อเป็นกลไกการบูรณาการระหว่าง ทั้ง 2 กระทรวงอย่างเป็นทางการ และตั้งคณะอนุกรรมการ 4 คณะตามพันธกิจรวม 4 ด้านเรียบร้อยแล้ว

อีกทั้ง การหารือร่วมกับเอกชนในการแก้ไขปัญหาลุทธิการค้าทางการค้าอย่างสม่ำเสมอ ผ่าน กรอ.พาณิชย์ ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการชี้แจงปัญหาไว้ และดำเนินการแก้ไขอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ อาทิ แก้ไขปัญหาลุทธิการค้าชายแดน หรือแก้ปัญหาคาแลนตู้คอนเทนเนอร์สำหรับส่งออก เป็นต้น

อีกด้านคือ การพัฒนาอบรมผู้ประกอบการ มีโครงการสำคัญ อาทิ โครงการกระจายความรู้สู่ผู้ประกอบการยุคใหม่ สร้างเจเนซีให้เป็นซีโอ “From Gen Z to be CEO” โดยร่วมกับสถาบันการศึกษาในภูมิภาคต่างๆ พัฒนาองค์ความรู้ด้านการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการค้าออนไลน์ ให้กับนักศึกษา ระดับมหาวิทยาลัย รวมทั้งการสัมมนาตรวจสอบสุขภาพคู่ค้าเสริมศักยภาพธุรกิจ และสอนใช้แพลตฟอร์ม Tik Tok ในการทำธุรกิจ ผ่านกิจกรรม Workshop อบรมเครื่องเรือนการค้าออนไลน์ ปีนี้

●การค้าระหว่างประเทศยังเข้มข้น

ปี 2564 การค้าระหว่างประเทศ จะเข้มข้นมากขึ้น เรื่องแรก คือ กระทรวงพาณิชย์ในฐานะกำกับดูแลด้านส่งออก หากย้อนกลับไปดูตัวเลขส่งออกปลายไตรมาส 3 ปี 2563 ก็จะพบว่า แนวโน้มการขยายตัวของการส่งออก ดีขึ้นต่อเนื่อง อัตราติดลบลดลง ถ้าดูตัวเลขเดือนมิถุนายน 2563 ติดลบสูงถึง 23% กรกฎาคมลบเหลือ 11% เดือนสิงหาคมเหลือลบ 7% เดือนกันยายนเริ่มมาลบ 3-4% ถือว่าตัวเลขส่งออกฟื้นตัวรูป “ยู เชฟ” ทำให้ทั้งปี 2563 ติดลบไม่เกิน 7% จากตัวเลขอย่างเป็นทางการ 11 เดือนแรกปี 2563 ติดลบ 6.9% ปัจจัยสำคัญคือกระทรวงพาณิชย์ทำงานร่วมกับเอกชน อย่างใกล้ชิด ภายใต้คณะกรรมการภาครัฐ-เอกชน พาณิชย์ หรือ กรอ.พาณิชย์ ที่ผมได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปีก่อน เมื่อมีปัญหาไม่ว่าอะไร หรือ แม้จากโควิด-19 ระบาด ก็ได้หารือและนำไปสู่การปรับตัวได้เร็ว แม้เดินทางไปขายสินค้าหรือโรดโชว์ในต่างประเทศไม่ได้ แต่ได้สร้างกลไกเซลล์แมนจังหวัดและเซลล์แมนประเทศ ที่มีพาณิชย์จังหวัด

และทูตพาณิชย์ เป็น หัวหอก สำคัญ ร่วมกับเอกชน ปีนี้ก็จะยังเดินทางต่อการแข่งขันการค้าโลก ที่ไทยต้องเร่งหาวิธีการส่งออกให้แตกต่างหลังจากที่โควิด-19 คลี่คลาย ทุกประเทศต้องรุกหนักในด้านส่งออก ดังนั้น ปี 2564 จะเห็นการเร่งรัดพัฒนาการส่งออก โดยใช้ทูตพาณิชย์เป็น ทีมเซลล์แมนประเทศ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทำการตลาดออนไลน์ จัดเจรจาการค้าผ่านช่องทางออนไลน์ (online business matching) จัดงานแสดงสินค้านานาชาติในรูปแบบเสมือนจริง (Virtual trade fair) จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายทางออนไลน์ คู่ขนานไปกับออฟไลน์ (Hybrid Edition) ปรับรูปแบบการเข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติในต่างประเทศ รวมถึงการจัดงานแสดงสินค้าไทย (TOP Thai Brands) เป็นการเข้าร่วมในรูปแบบ Mirror-Mirror และ ประชาสัมพันธ์ ภาพลักษณ์สินค้าไทย โดยได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง 4 กระทรวง เพื่อรับรองการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการปนเปื้อนเชื้อไวรัสโควิด 2019 ในกระบวนการผลิตอาหารส่งออก

ตั้งแต่ต้นปี 2564 จะได้เห็นการเร่งเจรจาตลาดศักยภาพที่ยังไม่มีสินค้าจากไทยมากนัก อาทิ ตะวันออกกลาง แอฟริกา และ กลุ่มเครือ CIS สร้างความเชื่อมโยงไทยสู่ตลาดโลก ด้วยการมุ่งเน้นการเจรจา RCEP ในฐานะ FTA ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และการเจรจา FTA เพิ่มเติม และ การจัดทำ Mini-FTA รายรัฐหรือมณฑล อาทิ รัฐเตลังกานาของอินเดีย จังหวัดคยองกีของเกาหลีใต้ และมณฑลไหหลำของจีน ซึ่งทำคู่กับผลักดันการค้าภายในประเทศ และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ด้วยทีมเซลล์แมนจังหวัด ในรูปแบบการขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ 4 ช่องทาง ทั้งช่องทางออนไลน์ ออฟไลน์ (ไม่ได้รับเทรด สมาร์ทโซลูชั่น ธงฟ้า โมบายมาร์เก็ต ตลาดกลาง ตลาดนัด ตลาดต้องชม ร้านค้าธงฟ้า) เกษตรพันธสัญญา และเคาน์เตอร์เทรด ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ เมื่อเขามีศักยภาพ เราก็จะให้พื้นที่การเปิดในต่างประเทศสัดส่วน 10-15% ของการจัดงานแต่ละครั้ง

เรื่องที่สองของการค้าระหว่างประเทศ คือ ผลักดันการใช้ประโยชน์จากความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยทำกับนานาประเทศ โดยเฉพาะการประชุมสุดยอดอาเซียน หรือ อาเซียนซัมมิต ครั้งที่ 37 ระหว่างวันที่ 10-15 พฤศจิกายน 2563 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพ ได้บรรลุการลงนามความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (อาร์เซ็ป) ของสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ กับประเทศคู่เจรจา รวม 16 ประเทศ ที่จะมีการรวมกันกว่า 3,500 ล้านคน และขนาดเศรษฐกิจใหญ่ 1 ใน 3 ของโลก ซึ่งแต่ละประเทศอยู่ระหว่างการดำเนินการตามขั้นตอนภายในประเทศ โดยกระทรวงพาณิชย์ ได้เสนอเข้าที่ประชุมวุฒิสภา และเร่งรัดให้สรุปได้ก่อนเปิดสมัยเดือนกุมภาพันธ์ ก็จะมีการลงสัตยาบันและมีผลบังคับใช้ได้ทันที ซึ่งทำให้การส่งออกนำเข้าสินค้าระหว่างกันได้ง่ายขึ้น ต้นทุนราคาลดลงจากภาษีนำเข้าส่วนใหญ่เป็นศูนย์ ซึ่งจะสามารถทดแทนสงครามการค้าระหว่างสหรัฐกับจีน ได้อย่างหนึ่ง ผนวกกับแผนเจาะตลาดเมืองหรือมณฑลในประเทศใหญ่ แบบมินิเอฟทีเอ ก็จะทำให้การส่งออกปี 2564 ก็ได้ตามเป้าหมายที่กระทรวงพาณิชย์ ตั้งไว้ 4% อยู่บนเงื่อนไขไวรัสโควิด-19 ไม่รุนแรงกว่าปีนี้ เศรษฐกิจโลกฟื้นตัว สงครามการค้าไม่ดุกว่าปีนี้ และค่าเงินบาทไม่ได้แข็งจนแข่งขันไม่ได้กับประเทศคู่แข่ง

อยากให้กำลังใจธุรกิจว่า อย่างไรเราต้องไปด้วยกัน ก็อยากให้คิดว่าโควิด เป็นทั้งอุปสรรค เหมือนเราขับรถติดคือสิ่งที่ทำให้ถนนลื่น หรือ ขรุขระ รถที่เคียวได้ 130 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ก็เหลือ 100 กิโลเมตรต่อชั่วโมง แต่ขณะเดียวกันก็เป็นโอกาส